

Teated

Riigikogu Toimetiste (RiTo) teadete rubriik on Riigikogu ülesannetega, õigussüsteemiga ja Eesti ühiskonna uuringutega seotud ürituste ning sündmuste lühiinfo koht, kust RiTo lugeja leiab ühtlasi teadjate kontaktandmed ja Interneti andmebaasid, et vajadusel ka tagasiulatuvalt infoallikani jõuda.

RiTo Internetiversioonis asub Teadete rubriik aadressil:

<http://www.riigikogu.ee/rva/toimetised/teated>

RIIKLIKULT TÄHTSATE KÜSIMUSTE ARUTELUD 2000

19. jaanuaril toimus Riigikogus Euroopa asjade komisjoni (EAK) algatusel **Riigikogu IX koosseisu esimene Euroopa Liidu teemaline arutelu**, kus tegi ettekande peaminister Mart Laar, kaasettekannetega esinesid Riigikogu Euroopa asjade komisjoni esimees Tunne Kelam, välisminister Toomas Hendrik Ilves, rahandusminister Siim Kallas, põllumajandusminister Ivari Padar ja siseminister Tarmo Loodus. Kõiki küsimusi ja sõnavõtte on võimalik näha Riigikogu stenogrammi vahendusel Internetis:

<http://www.riigikogu.ee/ems/stenograms/2000/01/m00011902.html>.

Riigikogu arutab 2000. a. oktoobris Eesti kodanikeühiskonna arengu kontseptsiooni riiklikult tähtsa küsimusena. Arutelu lähtub 1999. a. 14. detsembril allkirjastatud koostöömemorandumist (vt RiTo nr 1) ja Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) ning ÜRO arenguprogrammi koostööna tehtud kodanikeühiskonna arengu kontseptsioonist, mis esitatakse avalikkusele tutvumiseks hiljemalt 2000. a. 14. juunil. Kontseptsiooni tutvustus on internetis EMSL-i koduleheküljel: <http://www.ngo.ee>. Arutelu ettevalmistusega seotud riigi ja kolmanda sektori suhete uuringuid näeb aadressil: http://riigikogu.ee/osakonnad/msi/uurimused/val_uurimused. Lisainfo: Taivo-Ahti Adamson (EMSL, e-post: taivo@ngo.ee) ja Aare Kasemets – aare.kasemets@riigikogu.ee.

Väliskomisjoni algatusel toimub vastavalt välissuhtlemisseadusele **välispoliitika arutelu** kaks korda aastas. Käesoleval aastal kavandab väliskomisjon arutelu korraldada juunis ja detsembris. Lisainfo: Angela Saks-Tammekand, väliskomisjoni nõunik-sekretariaadi juhataja: angela.saks@riigikogu.ee

RiTo Internetiversiooni täiendatakse ja täpsustakse jooksvalt uue infoga. Suure tõenäosusega toimub aastal 2000 Riigikogus debatt Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise teemal ja presidendi ümarlaua ettepanekul integratsioonipoliitika teemal.

SEMINARID JA KONVERENTSID

24. aprillil kell 14.00 toimub Riigikogu saalis tudengiväitlus teemal "Riik ei peaks eelistama avalik-õiguslikke ülikoole". Väideldakse traditsioonilises parlamentaarse väitluse formaadis. Valitsusse kuuluvad Reimo Sildvee ja Henri Enniste ning opositsiooni liikmed on Nele Ruubel ja Andreas Kaju. Parlamendi spiiiker on Margo Loor. Vaba mikrofoni ajal võivad sõna võtta saalisviibijad. Lisainfo: msi@riigikogu.ee

Riigikogu Kantselei korraldusel toimub 1. novembril 2000. a. rahvusvaheline seminar teemal **“Parlamendi ja ühiskonna vaheline kommunikatsioon: kaasaegse infosüsteemi võimalused”**. Eestist osalevad oma töös Riigikogu Internetilehekülge ning andmebaase kasutavate organisatsioonide esindajad; välismaalt oodatakse Euroopa riikide parlamentide infopoliitikaga tegelevaid kolleege. Seminar toimub vahetult enne iga-aastast konverentsi *Eesti ja Euroopa Liit: Eesti teel muutuvasse Euroopasse*. Lisainfo: Kristiina Jusson, pressi- ja infoosakond, kristiina.jusson@riigikogu.ee.

Riigikogu Kantselei majandus- ja sotsiaalinfoosakond korraldab 7. septembril 2000 koostöös Eesti Sotsioloogide Liidu, Õiguspsühholoogide ja -sotsioloogide Tartu ühingu ja Eesti Õiguskeskusega seminari teemal **“Õigusriik ning õigussotsioloogia: juristide ja sotsioloogide kohtumispaik”**. Lisainfo aare.kasemets@riigikogu.ee ja mait.myyrsepp@ut.ee

Strasbourgis asuv **Rahvusvaheline Demokraatia Instituut** (*International Institute for Democracy – IID*) kogub ja levitab ülevaadet **Clearing House Review** rahvusvahelistest õiguslike, poliitilisi, majanduskikke, kultuurilisi jm teemasid käsitlevatest seminaridest ning konverentsidest. Mahukas globaalne ülevaade uueneb pidevalt ja on Internetis nähtav:

<http://www.iidemocracy.coe.int>. Kontakt e-post: ana.pano@coe.int

UURINGUD – ÜHISKOND, PARLAMENT JA ÕIGUSLOOME

RiTo järgneva uuringute lühiülevaate eesmärk on tuua Eesti riigieelarvest ja välisprogrammidest rahastatud uuringute infokapital korduvkasutusse. Internetiversioonis on kõik www-lingid RiTo lisadeks. Uuringute lühiülevaadet uuendatakse jooksvalt koostöös viidatud asutuste esindajatega.

RIIGIKOGU KANTSELEI (tellitud avaliku arvamuse uuringud 1999 II):

Riik ja rahvas II, oktoober 1999. Üle-Eestiline arvamusuuring parlamentaarse demokraatia, Riigikogu ülesannete, riigieelarve, rahva õigusteadvuse jms teemadel. Läbiviija AS Saar Poll.

Kolmanda sektori roll ühiskonnas – küsitlus mittetulundusühenduste foorumil *Ühiskond teelahkmel*, detsember 1999. Läbiviija: ES Turu-uuringute AS. Andmetöötlust rahastas Balti-Ameerika Partnerlusprogramm.

Riik, kohalikud omavalitsused ja kodanike omaalgatus. Üle-Eestiline küsitlus avaliku sektori ja kolmanda sektori suhetest haldusreformi kontekstis, detsember 1999. Läbiviija: ES Turu-uuringute AS. Lisainfo: Marika Kirch, MSI nõunik, e-post: marika.kirch@riigikogu.ee. Internetis: http://www.riigikogu.ee/osakonnad/msi/uurimused/val_uurimused.html

RIIGIKANTSELEI:

Phare avaliku halduse programm Eestis. Avaliku halduse reform. Uuringud ja arvamused 1997–1999 nähtavad Internetis <http://www.riik.ee/riigikantselei/ahb/uurimus.htm>. Haldusreformi töödokumendid, sh T. Randma, T. Annuse, T. Esta, G. Raagma ja A. Rahno

koostatud Tartu Ülikooli arvamus "Haldusreform Eestis"

<http://www.riik.ee/riigikantselei/ahb/uus.htm>.

Lisainfo: Juhani Lemmik, avaliku halduse büroo nõunik, juhanil@wp.rk.ee

Noore pere ootused ja vajadused eluaseme suhtes. Teostaja AS EMOR. Kvalitatiivuuringu vahearuanne. Detsember 1999; Lisainfo: Kaarel Tarand, peaministri büroo, kaarelt@wp.rk.ee

Lastega perede majanduslik olukord (1998). Tellija: Rahvastikuminiistri büroo 1999, teostaja E.-M. Tiit, E. Käär (Tartu Ülikool). Uuring annab ülevaate Eesti perede majanduslikust olukorrast, sissetulekutest ja kulutustest 1998. aastal. uuringu raames arvutati välja "lapse maksumus". Uuringu lühiülevaade asub internetis: <http://www.riik.ee/valitsus/pere>. Lisainfo: Mare Ainsaar, rahvastikuminiistri nõunik, e-post mare@psych.ut.ee;

Peretoetuste õiguslik reguleerimine Euroopa riikides. Tellija: Rahvastiku ministri büroo 1999. Teostaja G. Tavits (Tartu Ülikool). Raport annab ülevaate Eesti, Austria, Soome, Prantsusmaa, Rootsi, Vene Föderatsiooni laste -ja perepoliitika meetmetest. Uuringu lühiülevaate aadress internetis: <http://www.riik.ee/valitsus/pere>. Lisainfo: Mare Ainsaar, mare@psych.ut.ee;

Laste arvu mõjutavad tegurid. Tellija: Rahvastiku ministri büroo 1999. Teostaja K. Oras (Tartu Ülikool). Uuring annab ülevaate erinevate sotsiaalsete gruppide vajadustest ning ootustest riigi ning teiste institutsioonide osaluse kohta laste- ja perepoliitikas; toimetulekust; hoiakuid ja tegelikku käitumist mõjutavatest teguritest jms. Lühiülevaade internetis: <http://www.riik.ee/valitsus/pere>. Lisainfo: Mare Ainsaar, mare@psych.ut.ee;

Euroopa Liidu infosekretariaadi Interneti koduleheküljel <http://www.elis.ee/est/elis.html> on seoses teavitustegevuse kavandamisega ning tulemuslikkuse mõõtmisega firma Saar Poll arvamusuuringute tulemused. Elanikkonna monitooring asub aadressil: <http://www.elis.ee/est/uuringud/uuringud.html>, infosekretariaadi trükised ja teabelehed aadressil: <http://www.elis.ee/est/tykised.html>. Lisainfo: elis@rk.ee

SOTSIAALMINISTEERIUM:

Eesti tööjõu-uuring. Teostaja Statistikaameti tööhõivestatistika sektor. Tööjõu-uuring annab põhjaliku ülevaate olukorrast Eesti tööturul. Nelja läbiviidud küsitluse tulemusel on olemas aegread 1989-1999. Internetis: <http://www.stat.vil.ee/l-market>; lisainfo yll@stat.vil.ee

Töökeskkonna olukord Eesti ettevõtetes. Läbiviijaks EMOR; Küsitletakse 400 tööandjat ja 400 töövõtjat, et välja selgitada nende hinnangud töötingimuste seoste haigestumistega. Lisainfo sotsiaalministeeriumist Milvi Jänes, e-post: milvij@sm.ee

Eesti kooliõpilaste tervis, tervisekäitumine ja sotsiaalne keskkond muutuvus ühiskonnas aastatel 1991-1998. Eesti tervisekasvatuse keskus 1999. Teostajad: K. Kepler, E. Tasa ja A. Kasmel M. Maser. Lisainfo: anu@tervis.ee

HARIDUSMINISTEERIUM

Eesti Haridusstrateegia kontseptuaalsed lähtekohad ja arengukava aastani 2005 (aruteluks) on saadaval Internetis aadressil <http://www.hm.ee/hariduskontseptsioon/index.html> Ettepanekud või lisainfo e-postiga: hm@hm.ee. Haridusuuenduse radu käsitlevad ka K. Loogma, R. Ruubeli; V. Ruusi, E.-S. Sarve ja R. Vilu koostatud **“Eesti Haridusstsenaariumid 2015”** ja Presidendi Akadeemilise Nõukogu **“Õppiv Eesti”**, mille leiata Phare ISE-programmi aadressil: <http://www.ise.ee/dokumendid>

“Eesti põhi- ja keskhariduse riikliku õppekava tulemuslikkusega ja arendusega seonduva probleemide uurimise kavandamine”. Jätkuprojekt TPÜ Haridusuuringute Instituudi uurimisgrupilt. Töö eesmärgiks on määratleda haridusstandardid, piiritleda kohustuslik ning fakultatiivne õppesisu, parandada ainetevahelist integratsiooni ja muuta õppekavad eakohasemaks. Lisainfo: haridusministeeriumi õppekava talituse juhataja Kersti Kaldma, kersti@hm.ee

JUSTIITSMINISTEERIUM

Põhiseaduse 2.pt “Põhiõigused, vabadused ja kohustused”:
<http://www.just.ee/pohiseadus/3pohiõigused.htm>; **Meie ühine vastutus**. Rootsi kriminaalpreventsiooni põhimõtted: http://www.just.ee/kpn_meie-vastutus.htm; **Kuritegevuse olukorrast riigis**. 1997. aasta aruanne: http://www.just.ee/kpn_kuritegevuse_olukorrast_riigis.htm

SISEMINISTEERIUM

Eesti Regionaalarengu Sihtasutuse koduleheküljel <http://www.erda.ee/index.html> leiab informatsiooni Eesti regionaalpoliitikaga seotud kontseptsioonide, uuringute ning projektide kohta, sh Infolehed 1998–1999 on saadaval aadressil http://www.erda.ee/uud_infolehed.html; Lisainfo: Kerstin.Liiva@erda.ee

Politseistatistika on regioonide, kuriteo liikide jm lõikes aadressil: <http://www.pol.ee/politseistatistika/>

MAJANDUSMINISTEERIUM

Majandusministeeriumis valminud või tellitud ülevaated ning uuringud **“Eesti majanduse ülevaated”**, **“Energia säästusihprogramm”**, **“Elamumajanduse arengukava”**, **“Väikeettevõtluse olukorrast”** jt on <http://www.mineco.ee/est/ylevaade.html>; Lisainfo: Kadri Randmäe, KRandmae@mineco.ee

Tagastatud üürimajade omanike probleemid ja lahendusteed (1998, 1999). Tellija ehituse- ja elamuosakond. Täitja Eesti Konjunkturiinstituut. Lisainfo: KRandmae@mineco.ee või eki@online.ee

Eesti Välisinvesteeringute Agentuuri tellimusel viis A. C. Nielsen 1999. aastal läbi Eesti maine uuringu 407 potentsiaalse investori seas Saksamaal ja Suurbritannias:

http://www.eia.ee/en/s_teema7.html

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti ettevõtjate majanduspoliitiliste visioonide uuring II on jätkuks 1999. a. märtsis läbiviidud uuringule, et selgitada ettevõtjate majanduspoliitiliste seisukohtade muutusi ja saada esmane hinnang uue valitsuskoalitsiooni senistele majanduspoliitilistele sammudele. Küsitleti 300 ettevõtte juhti. Uuringu initsiaatoriks ja osaliseks rahastajaks oli Eesti Suurettevõtjate Assotsiatsioon, teostajaks Ariko Marketing. Lisainfo: Rain Rosimannus, rahandusministri nõunik, e-post: rainr@fin.ee

Majandusprognoosid 1998–1999: <http://fin.ee/majandus/prognoosid/prognoosid.htm>

Majandus 2000–2002, PHARE sihtpiirkonnad: <http://www.fin.ee/majandus/2000-2002/osalV.htm>

Kohustusliku kogumispensioni süsteemi (II samm) avaliku arutelu alusdokumendid: <http://fin.ee/majandus/pension/pensionisisu.htm>; Lisainfo: Kadi Oorn, finantsteenuste osakond, e-post: kadio@fin.ee

STATISTIKAAMET:

<http://www.stat.ee> Riikliku statistika põhinäitajad on Internetis saadaval aadressil http://www.stat.ee/wwwstat/est_stat/statistika_fr.html, Lisainfo e-postiga: stat@stat.ee

EESTI TEADUSFOND

Eesti Teadusfondi uurimistoetused 1994–1999, sh 10–s sotsiaalteaduse valdkonnas, on teadlaste ja teemade lõikes Internetis nähtavad aadressil: <http://www.etf.ee/teadusfond/uurimist/grantid/>. RiTo eeldab, et seaduseelnõude ja riiklike programmide väljatöötamisel vajamineva lisainfo saamiseks tehakse uurimistöde aruanded põhjendatud taotluse alusel Teadusfondis kättesaadavaks. Teadustegevuse finantseerimise kohta lisainfo: <http://www.hm.ee/korgharidus/teadusfinants.html>

EUROOPA LIIDU PHARE PROGRAMM EESTIS

Phare ISE-programmi koduleheküljel <http://www.ise.ee/dokumendid/> on rida ülevaateartikleid Euroopa Liidu info-, teabe- ja õpiühiskonna alaste algatuste kohta, sh infobülletään "Teel teadmiste Euroopa poole", "Roheline raamat: elu ja töö infoühiskonnas", T. Eelma artikkel "Kes- ja Ida-Euroopa riigid teel infoühiskonda: 27 ideed Euroopa initsiatiivide tarvis" jm. Lisainfo: ise@ise.ee

Phare projekti “Euroopa Liidu abi Eesti regionaalsele arengule” ekspertide lõppseminari ettekanne *Hindamine Euroopa Liidus: meetodid, praktika ja ohud* on saadaval Eesti Regionaalarengu Sihtasutuse infoserveris: http://www.erda.ee/uud_artiklid_list.html

Phare HESR “Kõrghariduse ja teaduse reformi programmi” raames toetatavate infotehnoloogia alaste teadusteamade ja Eesti uurijate ülevaade:
<http://greta.cs.ioc.ee/itk/PhareHESR.html>

Phare kutsehariduse programmiga seotud uuringud:
<http://www.etf.eu.int/etfweb.nsf/pages/no.ee>

Eesti ja Euroopa Liidu seadusandluse harmoniseerimine ja regulatsioonide mõju hindamine. Phare projekt 9604. Riigikogu Kantselei tellimusel Asseri Instituudis (Holland) J.v.Haersolte, A.E. Kellermanni ja M. Hofstötteri teostatud võrdlevuuring “**National Constitutional Law and EU Law**” on saadaval aadressil –
http://www.riigikogu.ee/osakonnad/msi/koostoo_kodu.html

ÜRO ARENGUPROGRAMM EESTIS

Eesti inimarengu aruanded 1995–1999 sisaldavad terviklikul ning üldistatud kujul Eesti ühiskonnauuringute tulemisi juhtivate teadlaste vahendusel. Eesti- ja ingliskeelsed aruanded on elektroonilisel kujul saadaval Interneti aadressil: <http://www.ciesin.ee/undp/nhdr.html>

“EESTI 21. sajandil. Arengustrateegiad. Visioonid. Valikud.” Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskuse poolt koordineeritud projekti “Eesti 21” rahvaagenda, mille eesmärgiks on võimaluste loomine globaalse 21. sajandi säästva arengu tegevuskava elluviimine Eestis. Ligi 60 kaasautoriga kogumik on elektroonilisel kujul saadaval Internetis
<http://www.agenda21.ee> Ahto Oja (e-post: ahto@seit.ee)

“Teel tasakaalustatud ühiskonda. Naised ja mehed Eestis”. Artiklite kogumik käsitleb võrdlevalt naisi ja mehi tööturul, poliitikas, jm. 11 Eesti tuntud sotsiaalteadlase ja publitsisti artiklid on elektroonilisel kujul saadaval Internetis <http://www.undp.ee/gender/>. Lisainfo: Ülle-Marike Papp, sotsiaalministeeriumi võrdõiguslikkuse büroo, e-post: yllemar@sm.ee

UURINGUTEEMAD EESTI KÕRGKOOLIDELE IV

Riigikogu Kantselei edastas 15. veebruaril 2000 neljandat korda Eesti kõrgkoolidele Riigikogu liikmete ning teenistujate poolt 1996–2000 formuleeritud aktuaalsete uurimisteamade nimestiku. Loend on nähtav Riigikogu koduleheküljel:
http://www.riigikogu.ee/osakonnad/msi/ka_koostoo.html 2000. aasta 21 prioriteetset teemat on järgmised:

- Eesti Vabariigi põhiseaduse õigusfilosoofiline ning kulturooloogiline käsitlus 1919–2000.
- Õiguslik de- ja re-regulatsioon majanduskasvu stimulaatorina OECD uuringutes 1990ndatel. Vt. <http://www.oecd.org>.

- Rahvusriigi institutsioonid ja otsustusõiguse delegeerimine rahvusvahelisele või kohaliku omavalitsuse tasandile: poliitiline, sotsiaalne ja õiguslik aspekt.
- Seaduste väljatöötamise ja rakendamise ökonomika EV ministriumides 1998–2002: probleemid ja lahendused (tagasisideinfo Riigikogu juhtivkomisjonidele).
- Regulatsioonide mõju analüüsi meetodite kasutamine Euroopa Liidu väiksemate riikide õigusloomes 1990–ndatel.
- Õigussotsioloogia ja sotsiaalpsühholoogia ülesandeid demokraatliku riigi õigusloomes.
- Haldusõiguse ajalugu Eestis: põhiseadus, riik, kohalik omavalitsus, kodanikeühiskond ja üksikisik.
- Seadused kui kommunikatsioon ja infokorraldus: uue meedia mõjud õigussüsteemile.
- Keeleteoreetilisi probleeme Euroopa Liidu õigusaktide tõlkimisel eesti ning teistesse soome–ugri keeltesse (uurimisteema 1 taustu: igal kodanikul on õigus taotleda talle arusaadavat emakeelset õigusabi ja vajadusel ka kohtulikku õiguse mõistmist).
- Noorsoopoliitika suunamine õigusliku regulatsiooniga: probleemid ja lahendused.
- Eesti väikese ja keskmise suurusega ettevõtete õiguslik keskkond: mõjud ettevõtete juhtimisele ja tulemustele (sh toote/teenuse omahind).
- Eesti tööturu õiguslik regulatsioon OECD riikide võrdluses: eesmärgid, vahendid ja tulemused.
- Ühe riiklikult tähtsa küsimuse arutamine Riigikogus: eesmärgid, vahendid ja tulemused.
- Riigikogus 2000. a vastu võetud seadus: ideest rakenduseni (tagasiside juhtivkomisjonile).
- Euroopa Liit pärast Amsterdami: Agenda 2000.
- Rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimise seaduse eelnõud Riigikogus 1992–2000.
- Parlament, õigusloome ja kolmas sektor: kodanikeühenduste informeerimise, õigusloomesse kaasamise ja avaliku sektori teenuste mittetulundusühendustele delegeerimise küsimusi.
- Parlamentäärade päritolu, haridustee ja karjäär erinevates ühiskondades: poliitilise eliidi kujunemine.
- Parlamentide vanemate kogude roll parlamendi juhtimises.
- Parlamendi osaline isemajandamine. Rahvusvaheline kogemus ja Riigikogu valikud.
- Uute infosüsteemide võimalused parlamendi sise- ja välisinfokorralduses: Intra- ja Internet.

NB! Kõiki uurimisteemasid saab teisiti sõnastada ja interdistsiplinaarselt kombineerida.

Lisainfo: Kait Oole, Riigikogu Kantselei majandus- ja sotsiaalinfoosakond, e-post: kait.oole@riigikogu.ee